

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-4Sa/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1021200331
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Stankociová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1021200331.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Stankociovou, v právnej veci žalobcu: A. A. B., C., narodený XX. XXXXXX XXXX, bytom A. D. XX, E., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 5. januára 2021, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave zrušuje rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 5. januára 2021 ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. XXX XXX XXXX X zo 17. septembra 2020 a vec vracia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na nové konanie.

II. Správny súd v Bratislave priznáva žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia I.

1. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo 17. septembra 2020 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) priznala žalovaná žalobcovi podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), § 24 ods. 5 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení zákona č. 285/1996 Z. z. a čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva od 19. januára 2005 starobný dôchodok v sume 8.648 Sk mesačne, ktorý následne v zmysle príslušných valorizačných ustanovení postupne zvýšila až na sumu 498,50 eur mesačne od 1. januára 2020.

2. Žalovaná dôvodila, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/5/2019 z 24. júna 2020 (ďalej len „rozsudok kasačného súdu“), ktorým bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sd/153/2008-605 z 24. októbra 2018 tak, že predošlé rozhodnutie vo veci nároku na starobný dôchodok žalobcu zrušil z dôvodu nedostatočnosti, nepresvedčivosti a nezrozumiteľnosti odôvodnení a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

3. Na odvolanie žalobcu, namietajúceho nerešpektovanie rozsudku kasačného súdu, vylúčenie obdobia dôchodkového poistenia od 1. januára 1990 do 30. júna 1993, posudzovanie obdobia do 30. júna 1995 ako obdobia, kedy mal byť samostatne zárobkovo činnou osobou povinnou odvádzať poistné, nesprávne určenie osobných mzdových bodov a rozhodujúceho obdobia na účely určenia priemerného osobného mzdového bodu, preskúmal prvostupňové rozhodnutie generálny riaditeľ žalovanej, ktorý dňa 5. januára 2021 rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) zamietol odvolanie žalobcu a prvostupňové rozhodnutie žalovanej potvrdil ako vecne správne.

4. Generálny riaditeľ žalovanej úvodom zhrnul skutkový stav vyplývajúci z administratívneho spisu, v zmysle ktorého žalobca požiadal dňa 3. decembra 2007 o priznanie starobného dôchodku od 19. januára 2005, kedy dosiahol dôchodkový vek 60 rokov podľa § 65 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 461/2003

Z. z. K uvedenému dátumu žalobca získal 13.178 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 36 rokov a 38 dní (36,1042 rokov). Do tohto obdobia mu boli započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia od 1. septembra 1958 do 31. decembra 1989 a vymeriavacie základy v rozhodnom období od 1958, 1961 – 1962 a 1971 – 1989 a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok a údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme žalovanej. Získanie ďalšieho obdobia nebolo preukázané. Následne popísal výpočet sumy starobného dôchodku k 19. januáru 2005 s konštatovaním, že v súlade s § 82 v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z. z. bola suma starobného dôchodku pravidelne valorizovaná o zákonné navýšenia.

5. Vo vzťahu ku námietke žalobcu týkajúcej sa rozhodujúceho obdobia a zistenia priemerného osobného mzdového bodu generálny riaditeľ popísal spôsob jeho určenia podľa § 63 ods. 7 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 244/2005 Z. z., v zmysle ktorého spadajú do rozhodujúceho obdobia roky 1958, 1961 – 1962 a 1971 – 1989. Rozhodujúce obdobie teda bolo určené v rozsahu 22 kalendárnych rokov a jeho námietka nie je dôvodná.

6. Generálny riaditeľ žalovanej ďalej konštatoval, že zamestnávateľ, Základná škola a F. G. H. I. J. G. G. K. XX, E., potvrdil dobu zamestnania žalobcu od 13. februára 1967 do 31. júla 1967 a od 1. septembra 1969 do 30. júna 1971, no hrubé zárobky zamestnávateľ v evidenčnom liste nepotvrdil žiadne, v dôsledku čoho ich nemožno započítať.

7. Z administratívneho spisu resp. z údajov evidovaných v informačnom systéme žalovanej ďalej vyplynulo, že žalobca vykonával samostatnú zárobkovú činnosť v období od 1. mája 1990 do 30. júna 1995, od 1. júla 1998 do 30. júna 2001 a od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 a teda bol poistencom zúčastneným v systéme dôchodkového poistenia ako umelec s autorskou činnosťou. Vo vzťahu k nezhodnoteniu obdobia od 1. mája 1990 do 30. júna 1993 generálny riaditeľ žalovanej poukázal na závery obsiahnuté v rozsudku kasačného súdu v zmysle, ktorých je povinnosťou žalovanej posudzovať evidenčný list dôchodkového zabezpečenia vydaný jej príslušnou organizačnou zložkou v kontexte s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, respektíve vykonať ďalšie dokazovanie na preukázanie nesprávnosti alebo správnosti opraveného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia učenia. Pokiaľ totiž žalobca predložil originály listinných dôkazov preukazujúcich jeho prihlásenie do systému sociálneho zabezpečenia a zapltenie poistného na dôchodkové poistenie za obdobie od 1. mája 1990 do 30. júna 1993, treba vychádzať z premisy, že splnil zákonné podmienky pre získanie obdobia dôchodkového zabezpečenia aj pre sporné obdobie, pokiaľ sa nepreukáže opak.

8. Z administratívneho spisu je zrejmé, že poistné na dôchodkové poistenie žalobca zaplatil len za obdobie od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990, a za obdobie od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991. Táto skutočnosť vyplýva z listinných dôkazov predložených žalobcom v súdnom konaní ako aj z údajov evidovaných v informačnom systéme žalovanej. S poukazom na § 78 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. znení zákona č. 310/2006 Z. z. a § 72 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb. účinného od 1. mája 1990, sa na činnosť samostatne zárobkovo činných osôb, t. j. aj umelcov, prihladne ako na dobu zamestnania, ak sa zaplatilo poistné za celú dobu trvania zabezpečenia. Až od zrušenia predmetného ustanovenia zákonom č. 308/1995 Z. z. účinným od 1. januára 1996, sa môže hodnotiť každý zapletený mesiac. Z dôvodu, že nebola uhradená celá suma dlžného poistného za celé obdobie trvania dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činnnej osoby a ide o obdobie pred 1. januárom 1996, nie je možné žalobcovi hodnotiť ani preukázateľne zapltené obdobie od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990 a od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991.

9. Vo vzťahu k obdobiu od 1. júla 1993 žalovaná neeviduje uhradené poistné na dôchodkové zabezpečenie, pričom ani žalobca nedisponuje žiadnym relevantným dokladom, ktorý by dokazoval jeho uhradenie, respektíve odhlášku z dôchodkového poistenia.

10. Generálny riaditeľ žalovanej preto opätovne konštatoval, že žalobcovi nie je možné hodnotiť celé obdobie samostatnej zárobkovej činnosti (od roku 1990 do 1995) a to ani obdobie, za ktoré eviduje vo svojom informačnom systéme platby na poistnom a tieto boli aj preukázané listinnými dôkazmi doloženými žalobcom do administratívneho spisu. Vo vzťahu k námietke žalobcu poukazujúcej na zriadenie Národnej poisťovne a neprihlásenie sa do poistenia od 1. júla 1993 z dôvodu, že mu zákon č. 7/1993 Z. z. o zriadení Národnej poisťovne a o financovaní zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia (ďalej len „zákon č. 7/1993 Z. z.“) takúto povinnosť nielenže neustanovil, ale z tejto povinnosti bol vylúčený, generálny riaditeľ uviedol, že žalobca bol od 1. júla 1993 prihlásený do systému sociálneho poistenia v Maďarsku, keďže vykonával prácu zamestnanca v tomto štáte, no žalovaná neeviduje úhrady poistného, ani odhlášku z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia, čiže obdobie po 1. júli 1993 nie je obdobím dôchodkového poistenia podľa § 60 zákona č. 461/2003 Z. z., a z tohto dôvodu ho nie je možné zhodnotiť na dôchodkové účely.

11. Generálny riaditeľ žalovanej ďalej uviedol, že príjmy z literárnej činnosti za roky 1968, 1969 a 1970, ktoré žalobca žiada zapísať na evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, nie je taktiež možné zhodnotiť na dôchodkové účely, pretože žalobca bol prihlásený do systému sociálneho poistenia až od 1. júla 1971 a pred týmto dátumom nie sú evidované žiadne platby poistného.

12. Vo vzťahu k námietke zákazu spätného uplatňovania zákonov resp. nedovolenej retroaktivity právnych noriem generálny riaditeľ žalovanej poukázal na prechodné ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., z ktorého vyplýva, že pri hodnotení dôb zamestnania a náhradných dôb získaných pred 1. januárom 2004 sa použijú právne predpisy účinné pred 1. januárom 2004, a to z dôvodu, aby bola zabezpečená zásada zachovania získaných nárokov v dôchodkovom zabezpečení v priebehu celej doby zabezpečenia. V dôchodkovom zabezpečení sa uplatňuje zásada zachovania získaných nárokov, čo znamená, že doby zamestnania, náhradné doby a hrubé zárobky sa hodnotia podľa právnych predpisov účinných v čase ich získania.

13. Vo vzťahu k námietke nesprávneho výpočtu osobných mzdových bodov za obdobie rokov 1971, 1973, 1974 a 1983 generálny riaditeľ žalovanej uviedol, že spôsob výpočtu hodnoty osobného mzdového bodu za uvedené obdobia predostretý žalobcom nemá žiadny právny základ. Žiaden právny predpis neumožňuje vypočítať osobný mzdový bod z alikvotnej časti všeobecného vymeriavacieho základu pripadajúceho na počet dní zamestnania v príslušnom kalendárnom roku, keď okrem doby zamestnania žalobca získal aj obdobie uvedené v § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. náhradnú dobu. Žalobcom načrtnutý spôsob výpočtu osobného mzdového bodu by bol nezákonným postupom a diskriminujúci vo vzťahu k ostatným poistencom s obdobnými skutkovými okolnosťami. Osobný mzdový bod za základnú vojenskú službu bol vypočítaný v súlade s § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2003 Z. z. ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Rovnakým spôsobom sa určil aj osobný mzdový bod za vylúčiteľnú dobu v roku 1983.

14. Vo vzťahu k námietke žalobcu o vylúčení z ďalšieho konania všetkých zamestnancov žalovanej, ktorí mali akúkoľvek účasť na doteraz vydaných rozhodnutiach o jeho dôchodkových nárokoch generálny riaditeľ uviedol, že nie je dôvodná, pretože o odvolaní žalobcu rozhoduje odvolací orgán, ktorým je generálny riaditeľ žalovanej. Ten dôvody na vylúčenie konkrétnych zamestnancov po posúdení splnenia podmienok na vylúčenie nezistil. Podľa § 181 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je z rozhodovania pred organizačnými zložkami žalovanej vylúčený ten, kto sa v tej istej veci zúčastnil na konaní ako zamestnanec inej organizačnej zložky žalovanej iného stupňa. Generálny riaditeľ žalovanej je druhostupňovým správnym orgánom a má odlišných zamestnancov než prvostupňový správny orgán ktorým je Sociálna poisťovňa ústredie, ktoré doposiaľ v dôchodkovej veci žalobcu rozhodovalo. Generálny riaditeľ žalovanej taktiež nezistil zaujatosť žiadneho zamestnanca žalovanej vo vzťahu k žalobcovi.

15. Záverom konštatoval, že požiadavku žalobcu o aktívnu účasť v odvolacom konaní, najmä možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním, nebolo možné splniť, v dôsledku opatrení vlády Slovenskej republiky prijatých počas krízovej situácie spôsobenej pandemiou ochorenia COVID19 a obmedzenej činnosti zamestnancov žalovanej. V záujme ochrany verejného zdravia a zdravia zamestnancov boli opatrenia obmedzujúce mobilitu obyvateľstva prijaté aj na jej pracoviskách. Z uvedeného dôvodu, ako aj z dôvodu, že si to povaha veci nevyžadovala, odvolací orgán nenariadil s poukazom na § 188 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. ústne pojednávanie v predmetnej veci.

16. S ohľadom na vyššie uvedené generálny riaditeľ žalovanej dospel k záveru, že žalovaná posúdila nárok žalobcu na starobný dôchodok a určila sumu starobného dôchodku správne a v súlade s platnými právnymi predpismi. Obdobie dôchodkového poistenia žalobcu je zhodnotený v plnom rozsahu a údaje sú v súlade s údajmi evidovanými v informačnom systéme žalovanej. Žalobca v odvolacom konaní nepreukázal žiadne nové skutočnosti ovplyvňujúce sumu starobného dôchodku respektíve ďalšie obdobie dôchodkového poistenia alebo ďalší vymeriavacie základy.

II. Správna žaloba

17. Voči napadnutému rozhodnutiu podal žalobca správnu žalobu namietajúc, že generálny riaditeľ žalovanej nepostupoval v súlade s právnym názorom vysloveným v rozsudku kasačného súdu a neposkytol uspokojivú odpoveď na námietky, ktoré vzniesol nielenže v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej ale od počiatku sporu vôbec.

18. Žalovaná totiž mala nanovo ozrejmiť a posúdiť podanie prihlášky do nového systému poistenia zavedeného od 1. mája 1990 a zaplatenie úhrad poistenia za obdobie od 1. mája 1990 až 30. júna 1993. Podľa žalobcu bolo poistné pred 1. májom 1990 hradené v dani z príjmov a od 1. júla 1993 percentuálnou sadzbou pre zdravotné a dôchodkové poistenie zvlášť.

19. V dôsledku uvedeného potom žalovaná nesprávne ustálila obdobie dôchodkového poistenia žalobcu na Slovensku, namiesto 39,6027 rokov na 36,1042 rokov, t. j. o 3 a pol roka menej, čo malo dopad na sumu priznaného starobného dôchodku.

20. Vo vzťahu k dobe poistenia vyplývajúcej z napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalovaná pre neho prekvapivo (keďže tak učinila prvýkrát po 12 rokoch) a nesprávne evidovala obdobie po 30. júni 1993 ako obdobie povinného dôchodkového poistenia, v dôsledku čoho následne konštatovala, že neuhradením poistného za obdobie od 1. júla 1993 do 1995, nemožno zhodnotiť celé obdobie dôchodkového poistenia rokov 1990 až 1995, hoci za niektoré roky (1990 až 1993) bolo poistné žalobcom uhradené, čo preukázal originálmi poštových poukážok.

21. Žalobca namietal nesprávnosť evidovania obdobia po 30. júni 1993 ako obdobia povinného poistenia (konkrétne období od 1. júla 1993 do 30. júna 1995, od 1. júla 1998 do 30. júla 2001 a od 1. júla 2002 do 30. júna 2003), pretože 1. januárom 1993 bola založená nová Národná poisťovňa, ktorá začala svoju činnosť vyberaním poistného v ďalšom novom systéme, v ktorom zdravotné a dôchodkové poistenie bolo oddelené a vyrubené percentami zo zákonom určeného základu, z ktorých minimálnym základom bola minimálna mzda zavedená až od 1. júla 1993, čo znamená, že tento nový systém fungoval až od tohto dátumu. Okrem uvedeného, § 18 ods. 3 zákona č. 7/1993 Z. z. z okruhu povinného zabezpečenia vynímal občanov Slovenskej republiky, rezidentov aj nerezidentov, ktorí boli zamestnancami zamestnávateľa v inom štáte, tak, ako bol aj žalobca. Keďže bol žalobca v spornom období rokov 1993 až 1995 zamestnaný v Maďarsku, vzťahovala sa na neho výnimka z povinnosti prihlásenia sa ako aj z platenia odvodov. Podľa § 20 ods. 4 citovaného zákona bolo potrebné do nového systému podať prihlášku, čo však žalobca neučinil. Žalovaná teda zmiešala systém Národnej poisťovne s tým predchádzajúcim.

22. Žalobca, opakovane poukazujúc na právne závery obsiahnuté v konkrétnych bodoch rozsudku (body 31 až 46) kasačného súdu, namietal, že žalovaná sa pri vydávaní prvostupňového či napadnutého rozhodnutia jeho závermi neriadila. Týka sa to predovšetkým povinnosti správneho zistenia a správneho posúdenia poistného obdobia, od čoho sa následne odvíja určenie mzdových bodov. Žalobca pritom predložil originál prihlášky do systému sociálneho zabezpečenia zavedeného od 1. júla 1990 ako aj originál poštových poukážok o úhrade poistného za celé obdobie jeho povinného poistenia, t. j. do 30. júna 1993, teda až po začiatok činnosti Národnej poisťovne, do ktorej už nemal žalobca povinnosť sa prihlásiť. Hoci kasačný súd uviedol v bode 42 rozsudku, že „Pokiaľ navrhovateľ predložil originály listinných dôkazov preukazujúcich jeho prihlásenie do sociálneho systému a zaplatenie dôchodkového poistenia za roky 1990 až 1993, treba vychádzať z premisy, že navrhovateľ splnil zákonné podmienky dôchodkového zabezpečenia aj pre sporné dôchodkové obdobie, pokiaľ sa nepreukáže opak.“, žalovaná evidenčný list neopravila správne, keď na obdobie poistenia rokov 1990 až 1993 neprihľadla.

23. Žalobca videl nerešpektovanie právneho názoru kasačného súdu aj v tom, že žalovaná vydala prvostupňové rozhodnutie, zatiaľ čo mal podľa jeho názoru vydať jedno jediné rozhodnutie generálny riaditeľ, ako to vyplýva z bodu 47 rozsudku kasačného súdu. Týmto konaním sa opätovne predlžuje už 13 rokov trvajúci spor, keďže voči prvostupňovému rozhodnutiu sa bolo možné opätovne odvolať.

24. Napadnuté rozhodnutie je podľa názoru žalobcu nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie, pretože generálny riaditeľ nijako nevyvrátil dôkazy predložené žalobcom na preukázanie obdobia dôchodkového poistenia v rokoch 1990 až 1993.

25. Taktiež namietal odmietnutie vylúčenia všetkých pracovníkov ústredia žalovanej, ktoré sa podieľali na vydaní predošlých rozhodnutí vo veci jeho starobného dôchodku, ktoré boli zrušené krajským resp. kasačným súdom a to v záujme zachovania nestrannosti. Jeho obavy vyplývajú z falšovania podkladov resp. nesprávneho ustaľovania skutkového stavu.

26. Žalobca namietal, že generálny riaditeľ nerešpektoval zásadu zákazu retroaktivity, t. j. spätného aplikovania zákonov, keď nesprávne určil osobný vymeriavací základ v čase žalobcovej základnej vojenskej služby v rokoch 1973 a 1974 a jednu dočasnú práceneschopnosť v roku 1988 posudzujúc ich podľa zákona č. 461/2003 Z. z., keď podľa dobových predpisov by mu patril vymeriavací základ neporovnateľne vyšší. Ďalší prípad sa týka mesiacov január až apríl 1990, ktoré žalovaná nezohľadnila, ignorujúc, že za tieto mesiace boli odvody zahrnuté do dane z príjmov.

27. Správny súd na tomto mieste uvádza, že žalobca v správnej žalobe vykonal aj rozbor a porovnanie predošlých rozhodnutí žalovanej o jeho starobnom dôchodku spolu, ktoré však nebude osobitne zapracovávať do konštatlačnej časti predmetného rozsudku, pretože pre konanie vo veci preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia nie sú podstatné. Z tohto rozboru však podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalovaná nebola ani v priebehu 12 rokov schopná správne ustáliť skutkový stav a údaje potrebné pre správny výpočet sumy jeho starobného dôchodku, ktoré vyplývajú z nesprávne vyplnených evidenčných listov.

III. Vyjadrenie žalovanej a replika žalobcu

28. Na výzvu správneho súdu sa ku žalobe vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že námietky žalobcu sú vo veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnil v odvolaní. Správnu žalobu navrhla ako nedôvodnú zamietnuť.

29. Vo vzťahu k námietkam žalobcu o nezhodnotení obdobia výkonu činnosti samostatne zárobkovo činnejšou osoby od 1. mája 1990 do 30. júna 1993 zopakovala, že za takto vymedzené obdobie bolo poistné uhradené len za obdobie od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990 a od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991 z vymeriavacieho základu 4000,- Sk, čo vyplýva z listinných dôkazov predložených žalobcom a zároveň z údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme žalovanej. S poukazom na ustanovenie § 78 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. a, keďže nebola uhradená celá suma dlžného poistného za celé obdobie trvania dôchodkového zabezpečenia a keďže sa jedná o obdobie pred 1. januárom 1996, nemožno zhodnotiť ani preukázateľne zaplatené obdobie. Taktiež, za obdobie od 1. júla 1993 žalovaná neviduje uhradené poistné a žalobca nedisponuje žiadnym relevantným dôkazom ktorým by preukázal uhradenie poistného alebo podanie odhlášky z dôchodkového poistenia.

30. Pobočka žalovanej dňa 26. júla 2013 zistila, že žalobca sa do regionálnej poisťovne prihlásil 17. decembra 1990, ale z dôvodu, že neuhradil poistné v plnej výške nemali byť vyhotovené evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia s vymeriavacími základmi za obdobie od 1. januára 1990 do 30. júna 1993. V dôsledku uvedeného pobočka žalovanej dňa 19. januára 2016 opravený evidenčný list dôchodkového poistenia za obdobie od 1. januára 1990 do 30. júna 1995, za ktoré nebolo poistné uhradené v plnej výške.

31. Záverom dodala, že prvostupňové ako aj napadnuté rozhodnutie je jasné a zrozumiteľné a generálny riaditeľ žalovanej sa v ňom riadne vysporiadal s tvrdením žalobcu o zaplatení poistného za roky 1990 až 1993, pričom postupoval v súlade s rozsudok kasačného súdu.

32. Žalobca na vyjadrenie žalovanej reagoval replikou, v ktorej v zásade zrekapituloval skôr uvedenú argumentáciu o nerešpektovaní povinnosti vydať iba jedno rozhodnutie vo veci starobného dôchodku a nie dve, čím sa predlžuje konanie, pretože medzi začatím nového konania po právoplatnosti rozsudku kasačného súdu až po doručenie napadnutého rozhodnutia, voči ktorému bolo možné podať správnu žalobu, uplynulo 165 dní. V zmysle § 210 zákona č. 461/2003 Z. z. je pritom žalovaná povinná rozhodnúť v lehote 60 dní a v mimoriadne zložitých prípadoch možno túto lehotu predĺžiť o ďalších 60 dní, čo je potrebné účastníkom oznámiť.

33. Žalobca je toho názoru, že žalovaná v zásade opakuje závery zo skôr zrušených rozhodnutí, neprihliada na žalobcom predkladané dôkazy a nevysporadúva sa s jeho námietkami, hoci jej to Najvyšší súd Slovenskej republiky nariadil.

34. Žalobca zároveň zopakoval genézu vývoja konania vo veci jeho starobného dôchodku a prvotného neakceptovania prihlášky do nového systému sociálneho zabezpečenia od 1. mája 1990. Žalovaná až dodatočne túto akceptovala, avšak obdobie rokov 1990 až 1993 následne nezohľadnila ako obdobie dôchodkového poistenia, pretože žalobca nemal uhradiť poistné za celé toto obdobie. Následne, v napadnutom rozhodnutí rozšíril potrebu uhradenia poistného aj po 30. júni 1993, kedy mal byť žalobca samostatne zárobkovo činnou osobou a trvala jeho odvodová povinnosť. Žalobca pritom upozorňoval aj na nesprávne určenie dĺžky rozhodného obdobia a nesprávne určenie osobných mzdových bodov.

35. Opätovne zdôraznil, že sú nepravdivé tvrdenia žalovanej, že sa neprihlásil do nového systému sociálneho zabezpečenia zavedeného od roku 1993, ktorý bol v správe novej Národnej poisťovne. Tento systém sa pre umelcov zriadil od 1. júla 1993 a rozdelil poistenie na zdravotné a dôchodkové, pričom odvody boli určené percentuálne z čistého príjmu, resp. najnižšia sadzba sa odvíjala od minimálnej mzdy. Žalobca je toho názoru, že nebol povinný sa prihlásiť do tohto nového systému platného od 1. júla 1993, pretože ako univerzitný docent zamestnaný zamestnávateľom v cudzine takúto povinnosť nemal.

36. V závislosti od zhodnotenia rokov 1990 až 1993 sa následne odvíja aj určenie rozhodného obdobia, ktoré malo byť presne za rok 1971 až 1993, t. j. presne v dĺžke 22 rokov. V takomto rozsahu vyplývajú aj z evidenčných listov, ktoré bol pripojené ku žiadosti o starobný dôchodok z 3. decembra 2007 (tieto by sa mali nachádzať u žalovanej v administratívnom spise spolu s poštovými poukázkami o úhrade poistného za roky 1990 až 1993). Navyše, žalovaná sa nevysporiadal s námietkami nezapočítania obdobia rokov 1968 až 1970, kedy žalobca dosiahol príjem zo zdanených autorských honorárov, za ktoré žalobca dosiahol vysoký osobný mzdový bod 3,6684.

37. Žalovaná taktiež nesprávne neuznala zápočet prvých štyroch mesiacov ako obdobia dôchodkového poistenia, pretože od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990 bolo poistné hradené v zmysle zákona č. 100/1988 Zb. ako aj podľa vyhlášky č. 149/1988 Zb. v rámci dane z príjmov.

38. Žalobca zotrval aj na námietke nevylúčenia úradníkov, ktorí sa podieľali na predchádzajúcich rozhodnutiach vo veci jeho starobného dôchodku, z ďalšieho konania.

IV. Konanie na správnom súde a právne posúdenie veci správnym súdom

39. Správny súd v Bratislave v prvom rade uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol zriadený aj Správny súd v Bratislave. Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch uvádza, že správne sudy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Ustanovenie § 3 ods. 3 zároveň uvádza: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Výkon súdnictva prešiel z krajských súdov na novozriadené správne sudy odo dňa 1. júna 2023 vo všetkých veciach, v ktorých je od tohto dátumu daná právomoc správnych súdov.

40. Predmetná vec bola na podklade podanej žaloby pôvodne iniciovaná a následne prejednávaná Krajským súdom v Bratislave pod pridelenou spisovou značkou 4Sa/28/2021. Od 1. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“). Vec bola náhodným výberom pridelená samosudcovi do oddelenia 16Sa, ktorý o nej koná pod pôvodnou spisovou značkou s predponou BA-4Sa/28/2021.

Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

41. Správny súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) v konaní o správnej žalobe fyzickej osoby v sociálnych veciach, posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi [§ 134 ods. 2 písm. d), § 203 ods. 1 a 2 a § 203 ods. 2 SSP] preskúmal napadnuté rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej ako aj administratívne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovanej, a vychádzajúc zo stavu, ktorý existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 493e v spojení s § 135 ods. 1 SSP) dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

42. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania dňa 24. apríla 2025, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 137 ods. 4 SSP a ani jeden z účastníkov konania o nariadenie pojednávania nepožiadali. Správny súd zároveň nepovažoval nariadenie pojednávania za potrebné. Oznámenie o mieste a čase vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania bolo zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle správneho súdu.

43. Predmetom prieskumu zo strany správneho súdu je rozhodnutie žalovanej vo veci starobného dôchodku žalobcu, ktorý mu bol priznaný od 19. januára 2005 vo výške 8.648Sk mesačne, resp. v zmysle príslušných valorizačných ustanovení naposledy vo výške 498,50 eur mesačne. Preskúmané rozhodnutie bolo vydané v nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/5/2019 z 24. júna 2020, ktorý zrušil predchádzajúce rozhodnutie o starobnom dôchodku žalobcu z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia od roku 1990 do roku 1993. V tomto rozsahu preto mala žalovaná doplniť dokazovanie.

44. Zo značne rozsiahlej správnej žaloby správny súd vymedzil, že hoci žalobca uplatnil viacero námietok demonštrujúcich nezákonnosť napadnutého rozhodnutia (prípadne predošlých rozhodnutí vo veci nároku na starobný dôchodok ktoré dáva vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu do porovnania), tou najzásadnejšou je (opätovne) námietka nedostatočne zisteného skutkového stavu resp. jeho nedostatočného odôvodnenia vo vzťahu k ustáleniu obdobia dôchodkového poistenia a to predovšetkým v rokoch 1990 až 1993, resp. aj po tomto roku. Vymedzené sporné obdobie bolo pritom predmetom posudzovania už v predošlých konaniach, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako aj zo žalobných bodov je zrejmé, že tento spor pretrváva medzi účastníkmi konania naďalej. Navyše, v predmetom konaní došlo k rozšíreniu sporného obdobia, za ktoré bol podľa žalovanej povinný ako samostatne zárobkovo činná osoba odvádzať poistné, a to až do 30. júna 1995 (resp. s prerušeniami mal byť samostatne zárobkovo činnou osobou až do roku 2003).

45. Vychádzajúc z napadnutého rozhodnutia ako aj z vyjadrení účastníkov konania je zrejmé, že na účely dôchodkových nárokov je potrebné samostatne posúdiť možnosť zhodnotenia období od 1. mája 1990 do 30. júna 1993 a od 1. júla 1993 do 30. júna 1995, kedy mal byť žalobca samostatne zárobkovo činnou osobou.

46. Vo vzťahu k obdobiu od 1. mája 1990 do 30. júna 1993 správny súd konštatuje, že ani v predmetnom administratívnom konaní a nadväzujúcom rozhodnutí žalovaná neodstránila vytýkané vady, keď z administratívneho spisu vyplýva, že vykonanie dokazovania k spornému obdobiu neprinieslo jednoznačnú odpoveď, či ho možno zhodnotiť na účely nároku na starobný dôchodok a výpočet jeho výšky. Žalovaná síce vykonala ďalšie šetrenie dopytom na svoje oddelenie výberu poistného, no to zo svojich informačných systémov zistilo skutočnosti už skôr známe, že v nich neeviduje úhradu poistného za celé sporné obdobie.

47. Z odpovede z 31. decembra 2020 vyplýva, že žalovaná neviduje úhrady poistného od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990 a na skutočný príjem podrobený dani dosiahnutý v období od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990 sa neprihliadalo. Rok 1990 sa preto považuje za neuhradený. Na základe predložených zloženiek úhrad poistného možno skonštatovať, že za obdobie od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991 a od 1. januára 1992 do 31. decembra 1992 a od 1. januára 1993 do 30. júna 1993 žalobca poistné uhradil. Na druhej strane, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je skonštatované, že z administratívneho spisu preukázateľne vyplýva úhrada dôchodkového poistenia za obdobie od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990 a za obdobie od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991 a toto obdobie preto žalovaná nevníma sporne. Úhradu za roky 1992 a 1993 v odôvodnení osobitne nerieši. Zistenia z vykonaného dokazovania a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia pôsobia máťúco. Ako správne namieta žalobca, žalovaná navyše nijako nevysvetlila, ako sa postavila k žalobcom predloženému originálu poukážok o úhrade poistného v spornom období, hoci jej kasačný súd poskytol nápovedu v bode 42 rozsudku kasačného súdu, v zmysle ktorého „... odporkyňa v konaní a rozhodovaní o priznanie starobného dôchodku navrhovateľa veci nevenovala náležitú pozornosť, vyžadujúcu pre správne určenie obdobia dôchodkového poistenia a v tej súvislosti správneho určenia mzdového bodu pre správne vyčíslenie sumy starobného dôchodku, majúce za následok nedostatočné zistenie skutkového stavu veci v nadväznosti na nesprávne vyhodnotenie listinných podkladov predložených v administratívnom konaní samotným navrhovateľom. Pokiaľ odporkyňa v odôvodneniach rozhodnutí zo dňa 25.10.2013 a 25.2.2016 a následne vo vyjadreniach tvrdila, že sporné obdobie dôchodkové poistenia (roky 1990 až 1993) nemohla navrhovateľovi započítať, pretože z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava vyplýva, že navrhovateľ v tomto spornom období nebol dôchodkovo poistený, bolo jej povinnosťou posudzovať evidenčný list dôchodkového zabezpečenia vydaný Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava v kontexte s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, resp. vykonať ďalšie dokazovanie na preukázanie (ne)správnosti opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava. Pokiaľ navrhovateľ predložil originály listinných dôkazov preukazujúcich jeho prihlásenie do sociálneho systému a zaplatenie dôchodkového poistenia za roky 1990 až 1993, treba vychádzať z premisy, že navrhovateľ splnil zákonné podmienky dôchodkového zabezpečenia aj pre sporné dôchodkové obdobie, pokiaľ sa nepreukáže opak.“

48. Správny súd je toho názoru, že kasačný súd dôkazom opaku nemal na mysli zistenie, že sociálna poisťovňa úhradu v jej internom systéme neviduje. Inými slovami, za dostatočné na preukázanie úhrady poistného za sporné obdobie považoval práve predloženie poštových poukážok a tvrdenie, že žalovaná vo svojom internom systéme úhrady neviduje nemohlo úhradu poistného relevantne spochybniť. Ako kasačný súd uviedol, žalovaná mala prezumovať, že úhrada poistného bola vykonaná, iba ak by dôkazom opaku (napríklad spochybnením existencie poukážok, ich autenticity a pod.) preukázala, že tomu tak nebolo. Zdôvodnenie, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce potrebu započítania tohto obdobia dôchodkového poistenia taktiež nie je náležité, pretože dôkazné bremeno uniesol už iba predložením originálov poukážok.

49. Vo vzťahu k obdobiu od 1. júla 1993 do 30. júna 1995, kedy žalovaná žalobcu eviduje ako samostatne zárobkovo činnú osobu, správny súd konštatuje, že v predošlých konaniach nebolo toto obdobie predmetom osobitného posudzovania a preto rozumie žalobcovi, že rozšírenie obdobia aj po 30. júni 1993, za ktoré mal byť povinný odvádzať poistné, bolo preňho prekvapivé. Žalobca preto vecne argumentoval, že za uvedené obdobie nebol vôbec povinný odvádzať poistné (a jeho neuhradenie mu preto nemožno vyčítať), pretože bol zamestnancom v cudzine (vykonával činnosť docenta v Maďarsku) kde bol aj poistený, čo malo za následok, že mu nevznikla povinnosť prihlásiť sa od 1. júla 1993 do novej Národnej poisťovne podľa § 18 ods. 3 a § 20 ods. 4 zákona č. 7/1993 Z. z..

50. Správny súd konštatuje, že vo vzťahu ku žalobcom vecne predostretej argumentácii odkazujúcej na zákonnú úpravu, ktorá sa podľa jeho názoru na jeho situáciu vzťahovala, žalovaná iba skutkovo dôvodila, že poistné za sporné obdobie vo svojom informačnom systéme neviduje ako uhradené a rovnako tak neviduje odhlášku ku tomuto dátumu. Zrozumiteľnú odpoveď na žalobcove námietky, či zmienené ustanovenia pre neho skutočne zakladajú výnimku z povinného poistenia, mu pritom neposkytla. Preverenie, či bolo poistné za obdobie po 1. júli 1993 uhradené, by prichádzalo do úvahy až po zodpovedaní otázky (v zmysle žalobcových námietok), či sa naňho vzťahovala zákonná povinnosť poistné, ako zamestnanec v cudzine s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, odvádzať. V tomto smere je preto napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

51. Nemožno opomenúť, že odvíjajúc sa od námietok vznesených žalobcom a konštatovaní žalovanej o nepredložení odhlášky zo systému sociálneho poistenia ku 30. júnu 1993, vyvstáva otázka, na základe čoho žalovaná ustálila, že žalobca bol povinný uhrádzať poistné až do 30. júna 1995, keďže tento

dátum nijako nezdôvodnila. Správny súd a rovnako tak žalobca sa môžu len domnievať, aká skutočnosť znamenajúca zánik povinného dôchodkového poistenia v tento deň nastala.

52. Z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/203/2016 z 27. júna 2019 vyplýva ustálený názor, že „... Správny orgán v odôvodnení rozhodnutia musí uviesť nielen hodnotenie dôkazov ktoré vykonal, ale reagovať aj na námietky, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, i keď ich pri svojom rozhodovaní nebral do úvahy, lebo odôvodnenie má poskytnúť skutkovú a právnu oporu výroku rozhodnutia. Je preto potrebné súhlasiť s námietkami žaloby, že napadnuté rozhodnutie trpí vadou nepreskúmateľnosti. Správny súd zdôrazňuje, že nie je povinný a v podstate ani oprávnený nahrádzať činnosť správnych orgánov pri odôvodňovaní rozhodnutí. Vecne preskúmať zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy je možné len za predpokladu jeho náležitého odôvodnenia, keď správny orgán náležitým spôsobom vyhodnotí námietky účastníka správneho konania. Všeobecne platí, že ak je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, bráni takýto nedostatok spravidla posúdeniu dôvodnosti meritórnych námietok, a preto sa správny súd s námietkami žalobcov, ktoré uviedli v žalobe, zaoberať a vyjadriť k nim nemohol.“

53. Správny súd zdôrazňuje potrebu riadneho ozrejmenia, akým spôsobom dospela k vymedzeniu obdobia dôchodkového poistenia (pokiaľ je jeho vymedzenie sporné), keďže od neho sa následne odvíja ustálenie ďalších údajov potrebných pre zistenie konečnej sumy starobného dôchodku. Práve s ohľadom na osobitosti predmetného prípadu, kedy konanie o nároku na starobný dôchodok a určenie jeho výšky trvalo v čase vydania napadnutého rozhodnutia už 13 rokov je potrebné, aby žalovaná svoje rozhodnutia odôvodňovala svedomito.

54. Už iba na základe vyššie konštatovaných zistení vzhladol správny súd potrebu zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov ako aj z dôvodu jeho zmätočnosti podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP vo vzťahu vymedzeniu obdobia dôchodkového poistenia v rokoch 1990 až 1995, a to spolu s prvostupňovým rozhodnutím žalovanej postupom podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP. Aj v predmetnom konaní sa síce javí, že žalovaná nedostatočne doplnila dokazovanie vo vzťahu k ustáleniu skutkového stavu, no vo vzťahu k nezodpovedaniu námietok žalobcu týkajúcich sa obdobia rokov 1990 až 1995 správny súd uprednostnil zrušenie rozhodnutia pre jeho nepreskúmateľnosť, ktoré by malo mať vždy prednosť (nepreskúmateľné rozhodnutie nemožno vecne a v zásade ani skutkovo preskúmať).

55. Keďže pre náležité posúdenie ostatných námietok týkajúcich sa osobných mzdových bodov je potrebné primárne posúdiť skutočné obdobie dôchodkového poistenia, správny súd sa týmito námietkami nezaoberal, pretože sa vo svetle uvedeného stali irelevantnými. Za nedôvodné bolo taktiež potrebné posúdiť námietky nevylúčenia zamestnancov z ďalšieho rozhodovania, pokiaľ boli účastní na vydávaní predchádzajúcich rozhodnutí, keďže ustanovenie § 181 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. presne vymedzuje podmienky, za ktorých možno zamestnanca vylúčiť, pričom dôvody prezentované žalobcom nemožno subsumovať ani pod jednu z nich.

56. Čo sa týka námietky vydania dvoch rozhodnutí namiesto jedného, kasačný súd mal na mysli vydanie jedného rozhodnutia v ktorom komplexne posúdi celý nárok na starobný dôchodok žalobcu spolu s určením jeho sumy a príslušných valorizačných navýšení, ktoré riadne odôvodní a predíde tak potrebe vydávania ďalších zmenových rozhodnutí (ako bolo v tom období bežné). Kasačný súd nesledoval vylúčenie možnosti žalobcu podať voči prvostupňovému rozhodnutiu opravný prostriedok, alebo, že by mal v prvom stupni rozhodovať generálny riaditeľ žalovanej.

57. V ďalšom konaní bude žalovaná povinná, rešpektujúc právny názor vyslovený predovšetkým v bode 42 rozsudku kasačného súdu, opätovne a jednoznačne posúdiť úhradu poistného za obdobie rokov 1990 až 1993 tak, aby jej závery vyplývali z administratívneho spisu ako aj dodatočne vykonaného dokazovania. Vo vzťahu k obdobiu rokov 1993 až 1995 zdôvodní, na základe čoho dospela po 13 rokoch k záveru, že aj za uvedené obdobie bol žalobca povinný uhrádzať poistné a to predovšetkým za prihladenia na vecné námietky žalobcu. Svoje úvahy v tomto novom rozhodnutí náležite zdôvodní.

58. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd postupom podľa § 175 ods. 1 SSP a s poukazom na výsledok konania podľa § 167 SSP, žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal právo na ich náhradu v plnom rozsahu.

59. Podľa § 175 ods. 2 SSP, o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na Správnom súde v Bratislave (§ 444 ods. 1 SSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy rozsudku.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým (sťažnostnými bodmi), že Správny súd v Bratislave v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V konaní o kasačnej sťažnosti nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ si môžu zvoliť advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.